

> Retouradres Postbus 16191 2500 BD Den Haag

T.a.v. de directeur Luchtvaart

ILT

Den Haag
Postbus 16191
2500 BD Den Haag

Contactpersoon

Ons kenmerk
ILT-2020/42786

Datum 29 juli 2020
Betreft ILT-toets Ontwerp-Luchtvaartnota

Geachte heer

Met de brief van 11 februari 2020 heeft de plaatsvervangend directeur Luchtvaart, mevrouw , mij verzocht een toets uit te brengen op de Ontwerp-Luchtvaartnota en daarin aandacht te besteden aan aspecten van uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. De Ontwerpnota is op 15 mei 2020 aan de Tweede Kamer aangeboden. Daardoor heeft ook de uitvoering van de toets later plaatsgevonden. Met deze brief informeer ik u over de uitkomsten van onze toets, waarbij ik mij zal beperken tot de hoofdlijnen.

De Ontwerpnota is te kenschetsen als agenderend en is geschreven op een hoog abstractieniveau. In de nota wordt in de paragrafen 2.2.1 en 8.4 beknopt ingegaan op de rol en positie van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). In grote lijnen herken ik mij in de passages die aan de ILT zijn gewijd. Wel vind ik het, gelet op het grote belang dat aan handhaving en toezicht wordt toegekend, jammer dat dit onderwerp pas in hoofdstuk 8 van de nota aan de orde komt. Ik geef u in overweging om de passages die het belang van een goed en effectief toezicht onderstrepen een meer prominente plaats in de Nota te geven.

De Ontwerpnota heeft op het gebied van vliegveiligheid en leefomgeving een hoog ambitieniveau en kent een groot aantal doelstellingen en ambities. De nadere uitwerking van al deze voornemens in de praktijk zal naar ik heb begrepen plaatsvinden in een nog op te stellen Uitvoeringsagenda. In de Ontwerpnota wordt het belang van duidelijke regels als essentiële voorwaarde voor goed toezicht onderstreept. Met instemming neem ik kennis van de passage dat het ministerie van IenW ervoor zal zorgen dat de toezichthouder ook daadwerkelijk in staat wordt gesteld tot goed toezicht door het vastleggen van duidelijke en handhaafbare normen (p. 96). Ik merk daarbij op dat de Ontwerpnota tal van ambities en voorstellen bevat die om een substantiële inspanning door het ministerie zullen vragen om aan dit streven adequate invulling te geven. Enkele voorbeelden ter verduidelijking:

- Invoering van integraal veiligheidsmanagement door sectorpartijen op alle luchthavens met groot commercieel verkeer, rekening houdend met de resultaten van het ISMS Schiphol (p. 15);
- Eisen aan de beveiliging van vitale infrastructuur en luchtvaartsystemen/cybersecurity (p. 15);

- Het sturen op afname van de negatieve gezondheidseffecten door luchtvaart als voorwaarde voor de toekomstige groei van de burgerluchtvaart (p. 45);
- Het terugdringen van geluidsoverlast door luchthavens, vast te leggen in Luchthavenbesluiten voor luchthavens waarvoor het Rijk bevoegd gezag is (p. 45).

ILT

Datum

29 juli 2020

Ons kenmerk

ILT-2020/42786

Een ander aspect dat voortvloeit uit het hoge ambitieniveau van de Ontwerpnota betreft de mogelijke financiële consequenties. In de Ontwerpnota wordt gesteld dat het Rijk de regie neemt om het Nederlandse luchtvaartveiligheidssysteem tot de best presterende landen ter wereld te laten horen. Een ambitieuze doelstelling waarvan de consequenties pas zichtbaar zullen worden als wordt geconcretiseerd wat deze ambitie in de praktijk betekent, hoe deze ambitie kan worden waar gemaakt, welke inspanningen daarvoor noodzakelijk zijn en wat dit in de praktijk betekent voor betrokken partijen, waaronder de ILT.

In de Ontwerpnota wordt gesteld dat de Rijksoverheid de komende jaren zal bekijken hoe extra geïnvesteerd kan worden in het versterken van kennis, capaciteit en middelen van de ILT. Ik onderschrijf de vaststelling in de Ontwerpnota dat hogere veiligheidsambities ook onlosmakelijk een verdere versterking van ILT op genoemde terreinen met zich mee brengen. Ik beschouw het daarom als een gegeven dat -gelet op de geformuleerde ambities- de ILT verder versterkt zal worden. Ik ga er vanuit dat het in februari 2020 verschenen NLVP daarvoor een belangrijke bouwsteen zal vormen. De ILT is daarom graag bereid haar bijdrage te leveren aan het aan het NLVP gekoppelde Actieplan dat in 2021 zal verschijnen. Voor de ILT is daarbij van belang dat de in het Actieplan uit te werken systematiek en de door de ILT gehanteerde inspectiebrede risico-analyse (IBRA) goed op elkaar aansluiten. In dat kader hecht ik eraan op te merken dat ik als inspecteur-generaal, gelet op de onafhankelijke positie van de inspectie en met inachtneming van aanwijzing 10 van de Aanwijzingen inzake de rijksinspecties, na overleg met de beleidsdirecties zelf het Meerjarenplan vaststel en ter goedkeuring aan de Minister zal voorleggen.

Terecht wordt naar mijn mening in de Ontwerpnota aandacht besteed aan het belang van innovatie in de luchtvaart. Schonere en stillere luchtvaartuigen kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de gezondheidsdoelstellingen in de Ontwerpnota. De ILT wil graag vanuit haar rol en verantwoordelijkheid een bijdrage leveren aan dit streven door het optimaliseren van haar dienstverlening, het zo efficiënt mogelijk organiseren van vergunningverlening en een positieve grondhouding ten opzichte van vernieuwende initiatieven. De ILT is echter gehouden de bestaande en soms beperkende regelgeving uit te voeren en te handhaven. Ik zie dat in het dronesdossier maar ook andere nieuwe vormen van verkeer in de lucht. Al geruime tijd dringt de ILT daarom aan op het opstellen van regels die meer ruimte voor experimenteren en testen mogelijk maken. Hierdoor wordt het voor zowel aanvragers van vergunningen of ontheffingen als voor de ILT duidelijker welke bijzondere spelregels er gelden om buiten de reguliere kaders toch veilig en verantwoord te kunnen innoveren. Ik benadruk daarom het belang van een spoedige totstandkoming van een test- en experimenteerkader waarin dergelijke spelregels voor innovatieve toepassingen worden vastgelegd.

Tot slot wil ik graag opmerken dat de ILT op een aantal terreinen die in de Ontwerpnota worden genoemd al initiatieven heeft genomen. Zo is in 2020 de tweede editie van de Staat van Schiphol verschenen, niet alleen in papieren vorm maar inmiddels ook via een interactieve versie raadpleegbaar. De Staat van Schiphol zal de komende jaren verder worden ontwikkeld waarbij de inspectie in

toenemende mate niet alleen inzicht zal bieden in de ontwikkeling van Schiphol op het terrein van veiligheid, gezondheid en duurzaamheid maar daar ook een oordeel over zal uitspreken. De versterking van het integrale toezicht op Schiphol in een apart programma en de doorontwikkeling van het Analysebureau Luchtvaartvoorvallen (ABL) zullen worden voortgezet. Aandachtspunt daarbij is dat de financiële middelen daarvoor na 2021 nog niet zijn geregeld.

ILT

Datum

29 juli 2020

Ons kenmerk

ILT-2020/42786

Hoogachtend,

De Inspecteur-Generaal Leefomgeving en Transport,

mr. J.A. van den Bos